

[Početna](#) > [Budućnost](#) > [Kultura](#) >[KULTURA](#) [DUHOVNOST](#) [HAGIOTERAPIJA](#)

Dražen ZETIĆ: Štovanje kulta sv. Tripuna: Zaštitnik Kotora i Bokeljske mornarice

Autor **Dražen Zetić**

Objavljeno 11 lis, 2024

Saint Tryphon - Collage, 48cmx36cm, 2015, by Mirjana Nikolić.

Povijest kršćanstva obiluje svecima, blaženicima i mučenicima, koji se smatraju najuzornijim nasljedovateljima evanđeoskih vrijednosti i novozavjetnog zakona milosti. U nedalekoj prošlosti, mnoga su kraljevstva i kneževine, vojvodstva i autonomne komune (poput Kotora i Bokeljske mornarice), imale poznate svece zaštitnike. No, ne samo da su ih tada imali utvrđeni kašteli, nego su ih imali i unutar njihovih zidina i mnoge bratovštine, cehovi i stare plemićke loze u svojim osebnim koloritima drevnih heraldika. O tim zaštitnicima i zaštitnicama, i dan-danas se ne zna osobito puno. Mnogobrojni hagiografi nerijetko su pisali na temelju legendi i predaja, i tu i tamo iz nadasve škrtih životopisa svetaca.

Mnogima su pridodavana natprirodna čuda i paranormalne sposobnosti. Nema dvojbe da su mnogi predano svjedočili i skončavali svoj zemaljski život u neopisivim mukama. No, sami način njihova umiranja, ne samo da je nerijetko bio idealiziran, i naivno prikazivan u bilo kojemu periodu kršćanstva, nego je

[Privacy & Cookies Policy](#)

zbog tih nerijetko dvosmislenih stilskih izražajnih sredstava i simboličkih predodžaba, jako teško ustvrditi koje su pojave zapravo zaista bile prisutne za vrijeme njihova zemaljskog postojanja i djelovanja, a koje su nadodane iz puke potrebe praznovjerja i trgovine, svjesnom manipulacijom pojedincima i masama podjarmljenog puka bilo kojeg stoljeća.

Danas je crkva kudikamo opreznija po pitanjima tih pojava, rigidno pribjegavajući najsuvremenijim metodama u biokemijskim znanostima, dugogodišnjim analizama i provjerama sa psihološkog stanovišta, pokušavajući otkloniti sve eventualne nedoumice o nastalim znakovima, koji su se počesto paušalno na temelju subjektivnih doživljaja olako pripisivali mnogim rastresenim situacijama u ekstazama i neuravnoteženima stanjima uma i tijela. Zbog oštih osuda šire javnosti i medija, iznimno je bitno doprijeti do istinitih objašnjenja, pa makar ona pokatkada bila razočaravajuća i nesuvisla, nepopularna i jeziva.

Prema predaji dolazak relikvija sv. Tripuna, smješta se na početak devetog stoljeća, u bokokotorsko mjesto Rose. Njegova plovidba je bila neobična, i kao u svim hagiografijama ispunjena neobičnim pojavama, trenucima i zanosima. Smatra se, da je upravo sv. Tripun odabrao Kotor, a ne Carigrad, za svoj tisućljetni boravak i spokoj. Pa je tako u čast pridošla sveca, izgrađena i kasnije katedrala, koja je nakon četrdeset godina gradnje posvećena 1166. godine. U njezinoj bogatoj riznici, u srebrnoj škrinji (iz XV. st.) čuvaju se svečeve moći, dok se relikvija glave (Slavna glava) čuva u relikvijaru ukrašenim s osam mramornih medaljona (iz XVI-XVII. st.).

Ključni datum slavljenja svetkovine sv. Tripuna je 17. rujan 1594., kada je papa Klement VIII. potvrdio dekretom 3. veljače za blagdan proslave Kotorske biskupije u tadašnjoj Mletačkoj Republici. Relikvije se na svečev blagdan nose Kotorom, te se liturgijski još obilježava 10. XI. Mali Sveti Tripun i 13. siječnja Prijenos Svetih Moći – Karike.

Prema mnogim izvorima, smatra se da je sv. Tripun skončao život kao mladić s osamnaest godina. Kao takva snažna ličnost, mogao bi se sv. Tripun uzeti kao uzor mnogim današnjim mladim kršćanima. Naime, treba uzeti u obzir činjenicu da govorimo o vremenu polovine trećeg stoljeća tadašnjeg Rimskog

carstva, kada je ta imperija bila prva globalna sila svijeta. Javno proturječiti u to vrijeme, bezobzirno kršeći višestoljetne ustaljene prakse obožavanja kultova bogova i božica, prinošenja ljudskih i životinjskih žrtava u čast poganskih antropomorfnih božanstava s kozmičkim moćima, neminovno je počesto vodilo do stravičnih trenutaka trpljenja i smaknuća.

Nema sumnje da su takvi javni istupi, neizostavno poticali i bojazan Rimljana, da bi mogli nehotice potaknuti i plamen mogućih širih izraza nezadovoljstva, pobuna i nereda potlačenih robova, te rušenjima rimskih uvriježenih običaja i navika lagodnog građanskog života. Mada su Rimljani dok su pokušavali obuzdati navale divljih plemena na svojim granicama Velike Britanije nazivali Barbarima, i sami krvoločno vršili brutalne egzekucije u najmorbidnijim oblicima razapinjanja dosada nam poznate historije čovječanstva.

Ono što bi se moglo smatrati najautentičnijim, kada je riječ o relikvijama osoba posvećena evanđeoskog duha, jest način kako su se mnogi kroz povijest crkve i onodobnih društava prema njima odnosili. Posebice se smatra prijeporna prodaja u svrhu stvaranja privatnih vladarskih kolekcija i trgovanja po sajmovima i predvorjima velikih srednjovjekovnih crkava. Mada su sami sveci nemali broj puta, svojim beskompromisnim svjedočenjem izvornog kršćanstva, vjerojatno bili najveći kritičari takvih uhodanih profanih makinacija i bezličnih nemoralnih praksi. Upravo su njihova oskvrnuta i neraspadnuta tijela najautentičniji podsjetnik tisućama godina, da nastojimo svjedočiti svoje kršćanske ideale na radikalni način služenja u poniznosti.

Spiritualna poruka hrabrog mladića iz Male Azije, i dan-danas odzvanja od vremena pogubljenja 250. god. u sedmom progonu kršćana, skućenim ulicama Kotora i Hrvatske, Boke i Dalmacije. Mladić Tripun odolijeva svim carevima i carstvima, njegove se ime 1774. godinu svečano spominje kao osobe plemenitog duha u mnogim obrednim slavljinama kršćana diljem svijeta. No, takvi uzori nas ujedno obvezuju u intimnim sferama naše savjesti, da i sami nastojimo slijediti te obrasce življenja u svakodnevnoj stvarnosti trećega tisućljeća.

Dražen ZETIĆ

Privacy & Cookies Policy

Tekst je financiran sredstvima Agencije za elektroničke medije iz programa poticanja novinarske izvrsnosti

Dražen Zetić - 176 Posts - 0

Comments

Pisac, pjesnik, fotograf, snimatelj, zaljubljenik u kulturu, povijest i umjetnost.

Ova web-stranica koristi Akismet za zaštitu protiv spama. Saznajte kako se obrađuju podaci komentara.

NASLOVNICA

O STRANICI I UREDNIŠTVU

PRAVILA PRIVATNOSTI

KONTAKT

SURADNJA

© 2024 - Biram DOBRO. Sva prava pridržana